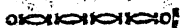

A
TSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG
 ENGEDELMÉVEL.

Nro 13.

Költ Bétsben, Kis Alfz. Havának (Augustusnak)
 14 dik napjan 1798-dik Elztendőben.

Rastadibann 54-dik Ülését tartotta a' Német Deputátzió, August. 3. dikánn, mely Ülésbenn, a' Fr. Követek' utólszori válaszfára adandó felelet eránt olvastattak fel a' Német Követek' voksaik. Az Aufztriai és a' Szaxoniai Ministerek, ez úttal is megújjították a' magok előbbeni értelmeket.

Bonapartéról

még is különbözök a' hírek. Egy rendbéliék t. i. újra is bizonyítják, hogy Egyip-

O

tomnak Alexándriai partjaihoz valósággal el érkezett legyen Bonaparte; más rendbéliék ellenbenn olly állítással töltötték bé Júl. 28 dikánn Livornó Városát, hogy Angliai Hajós-Vezér Nelson, Candia Szigeté és Égyiptom között valósággal el érte a' Fr. Hajóssereget, 's minekutánna nagy kárt tett volna benne, el szelleztette azt: azt a' L' Orient nevű százhusz ágyús fr. líneai hajót nevezetessenn, a' mellyen ült maga Bonaparte, úgy két tűz közzé szorították az Anglus Admirális líneai hajó és még egy más líneai hajó; hogy szükségesképpenn vagy meg-kellett néki adni magát, vagy el kellett veszni. — Az Anglusok' kezébe esett Frantziá Osztály-Generálistól Baraguey d' Hillierstől nyomos Tudósításokat küldött Bonaparte Párisba, mellyek, hogy az Anglusok' kezébe ne jussanak, a' tengerbe vetette Baraguey d' Hilliers. A' Párisi Törvényhozó-gyűlés Ifjabbik Tanácsának egy Tagja, Tudósító Levelet vett ezen történetről Genuából, a' mely Levélnek Frantzia Írója, ostobának nevezte az el fogatott Frantzia Fregát' Kapitányt, úgy-mint a' ki, nem esmérte meg elébb az ellenséget: hanem tsupán akkor, midőn már nem vólt az meszszebb egy puska-lövésnyinél. A' Hajós katonákat pedig, kik Máltaiak vóltak, oly gyávákvak írta, hogy d' Hilliers, karddal es bottal kényszerítette őket a' lövésre. Gibráltárba vitték az An-

glusok, d' Hillierst: onnét pedig Angliába szándékoztak szállítani.

Nagy Britanniai Tudósítások.

Napkeleti Indiában mintegy tíz ezer főből állott eddig az Angliai Katonaság; hanem most újra tíz ezer Katonákat küld oda a' Londoni Udvar. Az odavaló születésű Lakosok között, 70 ezeren vannak fegyverbenn, Európai módra formaruháztatva 's gyakoroltatva, és Angliai Tisztek' kormányozása alatt. Az Anglus tengeri erő, áll mind öszsze; a' Jó Reménység' fokánál, és Napkeleti Indiában tizenhét línei hajókból, 's huszonkilentz különbözőkülönbféle nagyságú Fregátokból. Már meg vagynak téve a' rendelések, hogy a' Babel-Mandel fokánál elegendő Anglus hajók legyenek készenn arra az esetre, ha a' Fr. ák ugyan csak rá vetnék a' fejeket, hogy Egyiptomból a' Suez nevű keskeny Közföldön által hatván a' Veres-tengerhez, ott Hidasokra űjjenek, 's meg-próbáljanak Napkeleti Indiába jutni. A' Frantziák' Osztiindiai Barátjáról Tippó Saibról azt írják a' Londoni Levelék, hogy kétség kívül el kezdődött már a' had véle az Anglusok' részéről: mint-hogy szükség egy ily nyughatatlan és mindenkor frantzia sugallás után halgató Fejedelmet ki-velkeztetni ártalmas erejéből a' Bonaparte' el érkezése előtt. Funda.

mentomos reménységjek lehet pedig az Anglusoknak, hogy ez által is meg-bírhadják Tippó-Saibot, egy szomszéd vitéz Nemzetnek a' Marattoknak segítségével; kiknek egygyességében hét éftendőekkel ez előtt; úgy meg-szorította vala a' mostani Vice-Királya Irlandiának Lord Cornvallis Tippó Saibot; hogy Ez, a' maga Birodalmából alkalmas részt ígért az Angliai Udvarnak; nagy summa pénzzel egyetemben, tsak kötne vele Békességet Lord Cornvallis, ki már a' Tippó Saib' Lakóvárosa Seringapatnam előtt táborozott volt: a' minthogy kötött is vele Békességet Lord Cornvallis; de hogy egészsz bizonyosságban lehessen az Az által tett ígéreteknek teljesedése eránt: kezességben kívánta; és meg is nyerte tőle két Fiait; kiket az említett ígéreteknek teljesedéséig magánál tartott Madras Varosában.

A' Margatei Anglus Kikötőhelyből; valamely titkos szándék' vegre-hajtására indult ki Júl. 22-dikénn Lawford Kapitány Romney nevű lineai hajóval 's öt Fre-gátokkal: mely Hajósseregoftályhoz más hajók is kaptoltak későbbben magokat: a' többek között, agvízó tsónakok; és egy bombi-hányó hajó is.

A' Londoni Udvari Újságnak 21-dik Júliusi Darabja, meg tafolja azt a' hírt; mintha az Irlandiai Partosok el foglalták volna Drogheda Varosat. Nem melzse

i. ezen nevezett Várostól Gariskowwnál meg ütközött velek a' Kir. Katonaság, 's elszellestette őket.

Dublinból Júl. 20-dikán költt több rendbéli magános Levelek írták, hogy már akkor sehol se' vóltak 300-nal felesobb számmal egygyütt a' Pártosok, 's valahol találták őket a' Kir. Katonák, mindenütt meg-verték 's futamtatták. Két Pártos Vezérek vegződtek ki Júl. 19-dikénn Dublinban: egy Byrne Mihály nevű Fő-Pártos pedig meg-árestálódott ott Júl. 20-dikán.

Az el tsábíttatott Irlandiai Pártosokra nézve hozandó Parlamentomi Veg-ést, maga javallotta a' Vice-Király az Országgyűlésnek Júl. 17-dikénn a' Király' nevében.

Frantzia-Országgi Tudósítások.

A' Hadi dolgokra ügyelő Minister előadásához képest, következő Vegzésformát terjesztett Joubert nevű Tag, a' Törvényhozó Ifjabbik Tanáts' eleibe Júl. 26 dikán: 1.) A' Fr. Sereg, meg fog hagyódni hadi lábann az egész 7-dik esztendőjében a' Republikának, 2.) Az ezen 7-dik esztendőbeni rendes és rendkívülvaló költségei a' Republikának, 262,581,902 líverre határozódtak. A' bővebb értekezés ezen 2 Tzikkelyekről el halasztódott.

Kilentzedik levegő-égi útját tette Garnerin Júl. 24 dikénn. Reggeli 4 óra után 15 minutával szállott fel az Ezauvillei síkról, mely mintegy 5 óránnyira esik Páris-tól, és 6 órakor erefzkedett le Noyon Városánál, mely, Ezauvilletől, húsz óránnyira fekszik. Egy óráig vólt fenn oly magasságnyra a levegő-égben, 3 rendbéli fellegek felett, a' mellyet leg-alább is gondolt Ő, három ezer ölnyinek, abból a' sok fővényből, mellyet le hányt a' golyóbissából. Feljebb nem mert menni, részszerént a' már szinte ki-állhatatlan hideg miatt, részszerént mivel félt, hogy a' levegő-ég nagy könnyüése miatt úgy ki-feszül a' golyóbissa, hogy végre el pattan, a' mint-hogy kéntelen vólt ki is botsátani levegő-éget a' golyóbissából. Testében is felette nagy változást érzett oda fenn Garnerin. A' fülei tsengettek; a' vére folyása meg-sebesedett; 's az erei fel-dagadtak.

Olasz - Országi Tudósítások.

A' Fr. Direktórium meg kérette a' Nápolyi Udvart, hogy a' közöttök lévő Kötéshez képest, ne engedjen a' maga Kikötőhelyeibe 4-nél több Anglus hajót bemeneni egyszerre.

Egy Turini Vendégfogadóban Júl. 11-dikénn, négy Fr. Katonak a' Turiniak-

kal való veszekzdés közben halálos sebe-
ket kaptak.

Az Olasz-Országi Fr. Sereg' Fővezére
Brune Generális Párisba indult Mediolá-
numból Júl. 24-dikénn nagy siettséggel.
Még Júl. 9-dikénn egy panaszos Írást kül-
dött a' Médiolánumbann lévő Szárdinai
Követhöz, mely Levélre mind el botsát-
tatta a' Szárd. Király, az el fogatott In-
surgenseket, kik között 79 Cisalpinusok;
66 Frantziák; 16 Németek, és 12 Ligú-
riaiak voltak. Ezeket, a' Fr. Katonaság-
nak adatta által Novaránál.

Magyar - Ország.

Jánosiból Júl. 30-dikánn: — „A' Sá-
ros-Pataki Kollégyiomban Júliusnak 15-
dik napján kezdődött, és 20-dikánn el-
végződött Exámen' alkalmatosságával, az
Iffjúság' előmeneteléből vett örömet vól-
taképpen ki nem beszéllhetem. — Hogy
a' Pataki Kollégyiom jobb rendbe kezd ho-
zattatni, és hogy az Iffjúság, a' Pura és az
Applicata Mathesisben már is derekas lé-
péseket tett: az tagadhatatlan dolog. —
A' Felsőbb Classisták, úgymint: a' Szinta-
xisták, Rhétorok, Poéták és Logicusok,
(kiket az arra rendeltetett Tanítók úgy
tanítanak, hogy minden Tanító, a' maga
Tanítvánnyival egygyütt által megy a' kö-

vetkezendő Classisba) a' Pythagoras Theoremáját, 's más fontos Theoremákat 's Problemákat folytában fejtegették, 's mutogatták. A' felsőbb rendű Professzorok között, T. Rozgonyi József Philosophiae Professor Úr, ámbár csak két hónapja volt, hogy Professori hivatalához hozzá fogott, még is oly jó Exáment tett; hogy Tanítványa-
 it jobb közönségessenn meg-ditserni, mint sem közölök hármát négyet név szerént ki tenni. — De valósággal boldogúlnak is az olyan Tanító Tanítványa, a' kik nyájasan és vidáman oktattatnak, 's közönséges Letzkékenn nem szatíráztatnak. — A' Magyar Törvény' Professora N. Kövy Sándor Úr Tanítványa is ki-tettek magokért, 's a' többek között nagyon derekasson feleltek a' Törvényből 's a' Politikából: Bernath Andras, Kubinyi, Ragályi János, Szemere, Mátyási, Steck, és Szőke Nemes Iffjak. — A' Mathesist és Fizikát tanító Professor Szabó Dávid Úr is ditséretes Exáment adott a' Pura Mathesistből, és az Applicata Mathesistnek ezen részeiből, úgymint: a' Mechanikából, Hydrostaticából, Hydraulicából, és az Aërometriából. — Tanítványa között különössenn fzebetűnökké tettek magokat jó feleletjeik által: Vay József és Szathmáry Pál Úrfiak: 's Bozoki István, Szathmáry Sámuel, Scholtz, és Tar Torgatusok.

— A' többi Professorok is úgymint: T. Szombathi János Úr, a' Históriaból és Sülusból. — Doktor Toth Mihály Úr, a' Természeti Históriaból és Paedagogicából jó specimen mutatnak. — Theologiae Professor, T. Beregszászi Pál Úr, kit Erlanga is örömet kívánt volna meg-tartani kebelében, Júl. 15-dikénn köszönt be. “

Pestről Aug. 5 dik napján: — „ Királyi Főherczeg Jó'sef kedves Nádor-Ispányunk felettébb nagy örömet gerjesztett Vácz Püspöki Városában szerentsésen oda lett érkezésével e' most folyó Augustus' Hónapnak 3-dik napján. — Minekutána az említett napon reggel, meg járta volna Ő Kir. Hertzegsége Visegrád Várat, hajóra ült, 's Vácz felé indult. Midőn közelített a' Városhoz, a' Tanácsbéli Urak nagy siettséggel eleibe evedzének, és megtevéen alázatos, de örvendetes köszöntésbéli tífzteletjeket, előre indultak víg muzsikai zengedezések között. Vácz alá érven Ő Főherczegsége, a' Duna' partján méltó tífztelettel fogadtatott Mélt. Püspök Zerdahelyi Zerdahelyi Úr Ő Nagyságától, Báró Orczy László Ő Exc. játol, és Tek. Consiliarius Szily Úr, Pest Varmegyének nagy érdemű Első V. Ispányjától. Ott kotsira ülven, azon Győzedelmi kapuhoz érkezett, mely az egész Felséges Királyi Udvarnak egykori Váczon létét örökös

emlékezettel hálálja még most is; azt megtekintvén, Püspök Ő Nagysága' házahoz vitetett, Királyi vért illendő nagy pompával. Körülötte a' Polgár Urak lovaglottak, két oldalról pediglen a' többi Polgárság, Czéhek, Deákság, és a' Papság, díszes rendekben állottak. A' Püspöki Ház előtt a' tanuló Katona-nevendékek, igen helyessen's ékessen megtették fegyvereikkel az őrizeti tiszteletet. Ez történt delután mintegy másodfel óra tájban. Ez után ebéd következett, ugyan Ő Nagyságánál Meltóságos Püspök Zerdahelyi Úrnál, ki az ebéd alatt szép Lantos-verseket nyújtott bé Ő Hertzegségének. Ebéd után a' nagy templomot nézegette meg Ő Kir. Hertzegsége, az után a' Püspöki roppant Ház' látására ment, a' hol Fő-Tiszt. Bezegh Kánonok Úr, mint a' Nevendék Papság' Kormányozója, az egész Semináriumbéli ifjú Papokkal 's Professorokkal eleibe menvén a' nagy Vendégnek, ékessen köszöntötte, és Alagya-verseket nyújtá kezébe. A' Püspöki Udvarban szerentsésesen botsátott fel a' levegőbe egy varrott, és könnyű levegővel töltött golyóbist, a' Természet' tudományának közönséges Tanítója Tiszt. Péter Szablik István. Ezen tetfző mulattatás után, a' Püspöki palotába mene fel Palatínusunk, a' hol egy Muzsikus-kar szép Öröm-versekkel üdvözlötte

Ő Hertzegségét a' Deákság' nevében. Örömet bőven lehetett szemlélni kegyes ábrázatjában a' Magyarság Kir. Közbenjárójának, a' honnét ki-mondhatatlan újjúlása származott az egész Nepnek. Az épület meg járása után el indult tőlünk Buda felé sok ízves Éljen kiáltásoktól kísértetve, örömmel tisztelt Nádor-Ispányunk. Estvére gyönyörű égő-lámpásokkal világoskodott a' Város, főképpen a' Püspöki épület, és az egész piattza a' nagy Templomnak, a' Seminárium, a' Tiszt P. Piáristák' Háza, és a' Város' Házának eleje, a' holott szép Versek is olvastattak. Így mutatta Ő Nagysága a' M. Püspök jó Palatínusunkhoz viseltető tiszteletét; 's nem különben a' Város is. „

Ebéd alatt, az itt következő Lantos-Verseket nyújtódott bé kegyes Palatínusunknak:

JOSEPHO

Principi Regio Haereditario

Archi Duci Austriae

Regni Hungariae

PALATINO

Dum

Primum ingrederetur Vacium

III. non. Aug. 1798.

Gementes placido restituis sinu

Princeps! Vacia quum rura subis, et in

Effusus properare

Cogis laetitiae modos. —

Invicta, et pavidis dulce minacia
 Injecere metum Libia, latius
 Qua praeterfluit Ister,
 Ac fortes recreat suo
 Cives flumine, sed Tu fragilem iubes
 Metum ponere, doctus: pede libero
 In rus ire fidele,
 Et se credere Civibus
 Fido Consilio, esse id, quod in Hungaro
 Ad audendum opus est aere perennius. —
 Est metro illa potestas,
 Ut possit tacitum lyra
 Penetrare sinum, vimque reconditam
 Conjectare secundo omine percitum:
 Est unum proprium diis,
 Doctis frontibus alterum. —
 Princeps! delictum Gentis Amabile!
 Nostris Tutior exceptus in aedibus
 Fidem candidiorem
 Mores sanguinis Hungari;
 Nam novit pietatem obsequis, Fidem
 Magno robore, constantiam in arduis,
 Victori aemula ope, vi,
 Et vitae Hungarus alea
 Testari. Erigit hoc Nobile pectoris!
 Robur, Fascibus infert sociam Fidem
 Aeternis Tua, nobis
 Chara, et sacra Benignitas:
 Vides, ut mare dura vice fluctuum
 Insurgens properat remigio tuo
 Placare, et metuendis
 Ad Pacem dare Jura aquis:
 Vides, ut tumido laetior Affrico
 It velis humile imponere Gallia
 Modum fune, cruentam
 Miti foedere gloriam

Mutare, ac tricolor vertice sertulum
 Aeternae Domui cedere, vinculum
 Infractae Fidei! quam
 Non vis nec dolus auferat
 Augusto Generi palma potentior
 Debetur; furibundus licet aestuet
 Hostis. Sevit in ortu
 Hanc Natura Beata vim. —
 Portum, et Praesidium dulcis spei suae
 In Te firmat, et amplectitur ardua
 Tellus Vacua; gaudet;
 Ac moestis vicibus suis
 Excelsa positis sede Acherontiae
 In plausus abit, et vota, Tuo quia
 Felix Sydere; Tollit
 Laetum Danubius caput.
 Ingressum numerosis colit insulis,
 Prelum sollicitat germine nobile
 Spinyér, deliciisque
 Suis Gaudia Publica
 Coronat; Jura circumscita montium
 Fundunt sive iocum; Jugera blandius
 Lactantur Cerere; Ipsa
 Rident prata sonantius;
 Civis cive satas, arteque livida
 Armatas lachrimas nectare temperat
 Prudens: Templa preces, et
 Laudes religiosis
 Dicunt; Clerus honori immolat Hostiam
 Augusto; Tenera aetas, sacra Apollini
 Et Gemma una scholarum
 Piarum ferit aethera
 Concertu, et sua longo ordine vota fert;
 In sertum geminant lilia virgines;

Urs tota fideli
 Promit gaudia pectore :
 Vivat! tergeminis vocibus adnuit,
 Simul vitam, et amatam vice amabili
 Sortem offert, animo uno
 Quidquid promptior adgredi.
 Ut possit venerari incolumem diu
 Te, Princeps! melior Pars Publicae spei,
 Franciscique Secundi
 Lumen, cui comitas, favor,
 Omnis gratia, constantia, charitas
 Justi cura manu Parrhasii insidet. —
 Qua fert Ister arenas,
 Riposusque Samusius,
 Tibiscusque opulentus grege piscium;
 Qua Savus graditur, finibus Inclitus
 Tauruni; sinuosas
 Qua pratis Nitra projicit
 Minas; qua volat auri pretium Hunnici;
 Qua virtus meritis fulget honoribus;
 Qua justum stimulum dat
 Merendi insita gloriae
 Vis mortalibus, extendit in ultimos
 Fines Te, Soboles Regia! Pannonis
 Virtus inclita, sceptro
 Augusto vel in arduis.
 Quibuscunque procellis animosior
 Fides, nescia frangi pietas, amor,
 Et asveta triumphis
 Belli gloria Nobilis. —
 Est virtus animorumque fidelium
 Lex aeterna: Thronis, ac Patriae fidem
 Fortunas, et honores
 Vitam ipsam dare victimam.

Hac lege Hungarus invictum animum litat
Augustis, aciem diruit hosticam;

Hac vult Incolumem Te.
Salutis Columen Suae!

Hoc tentata chelys, sacraque Barbitos
Summo in vertice Pindi resonat Melos
Festivum, et pia in aevum
Dulei addit modulamine:

Josepho, Archiduci, Principi, Amabili,
Augusto Genito Sangvine, Pannonum
Proregi, Monumentum Hoc
Grato Pectore Vacium.

cecinit

Bernardus Benyák. S. P.

(Ezen Tisztelendő Úr több jeles Darabokkal, és Könyvek ki-adásával érdemlette már az érdemet betsülő Világnak ditséretét.)

A' Város Házának homlokán is szép gondolatok olvastattak, úgymint Magyar Ország-
nak le-rajzolt Koronája felett:

Cor verum a vero cive corona petit.

Egy kevéssel alább rajzolva volt egy Magyar Polgár, és által ellenében egy égő szív, melyre, és az alatta való Versekre mutatott a' Polgár. A' Versek, voltak e' következők:

Sublimi sistunt pia Munera vertice, summa
Nata Fide, Unitae sunt pietatis opus.

In Munus, Princeps! Urbs se Tibi Vacua prae-
bet

Testari innocuo sangvine prompta Fidem.

Le volt rajzolva továbbá a' Reménység,
egy Szüz' képeben, mely, kiseded hajóban vé-

kony defzkán láb hegyen állott. A' hajó' órrán
vatsmatska szemléltetett.

Littore provehitur posita in Te, Regie Princeps!

Flucibus adversis spes animata Fide,
Spesque, Fidesque Tibi, Princeps! pro Mu-
nere, Cives

Offert, pro sceptro victima vita cadet,

Körmöztzbányáról Aug. 1. ső. napján:
„Júliu-nak 30 dikánn itt nagy öröm na-
punk vólt. Jó'sef Királyi Fő Hertzeg ke-
gyes Nador - Ispányunk, minekutánna há-
rom napot Selmetszbányán vígánn töl-
tött vólna: Nagy-méltós gú Uti - Társai-
val egygyütt Városunkat is méltóztatott
meg látogatni, és mivel a' nap is kedve-
zett, e' Felséges Vendégnek mindenfelől
öfzsze-seregleit tiszteletére a' Nép, és a'
mint a' rendelések valának meg téve, már
kilentz-órákor reggel a' Város alsó kapu-
ján kívül két rendben inneplő tsinos ru-
hában állott. Elsők vóltak az Oskolai kis
Leánykák, ezeket nyomba követte a'
Nemzeti Fő Oskola', 's az utánn a' Kir.
Gymnásiumnak Ifjúsága, 800 bé-ásott zöld
fák között rendezen állva. Végre a' Vá-
rosi Polgárság tisztelkedett fegyverbenn,
a' kapu előtt pedig a' Városnak Naggyai,
's Ns Bars Vármegyénknek számos Fő-
Tisztjei állottak Ö Hertzegségének el fo-
gadására.

(A' többi következik.)